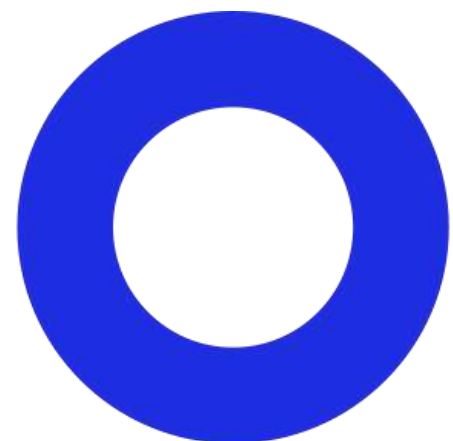

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти

Юрій Вергун,
директор департаменту
інституційного аудиту
Державної служби якості освіти України

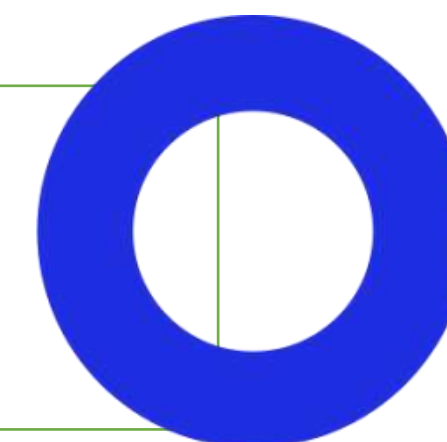

Система забезпечення якості дошкільної освіти:

система забезпечення якості в закладах дошкільної освіти (внутрішня)

система зовнішнього забезпечення якості освіти

система забезпечення якості в діяльності органів управління, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти

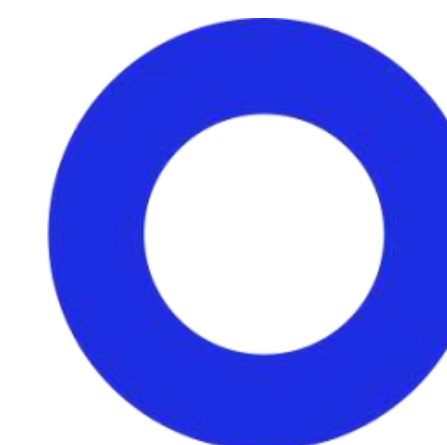
Мета розбудови та функціонування системи забезпечення якості дошкільної освіти

✓ гарантування якості освіти

✓ формування довіри суспільства до ЗДО та органів управління освітою

✓ постійне та послідовне підвищення якості освіти

✓ допомога ЗДО у підвищенні якості освіти

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Допомога закладам освіти та учасникам освітнього процесу

Рекомендації

зкладам дошкільної освіти щодо
формування та розбудови
внутрішньої системи забезпечення
якості освіти

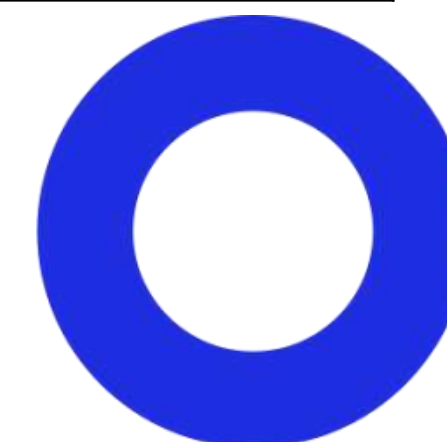
Експертиза та затвердження

освітніх програм, що не є типовими

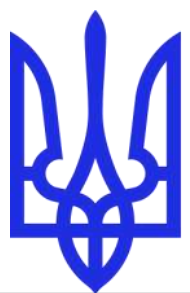

Захист прав

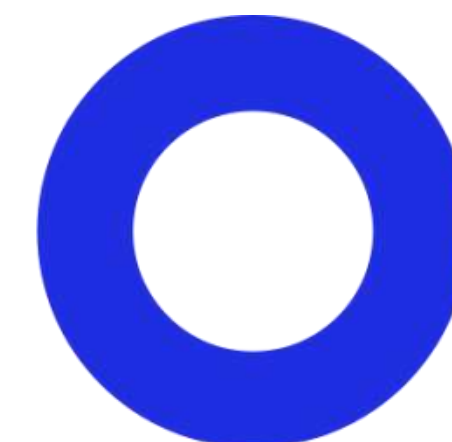
учасників освітнього процесу
(дітей, батьків, педагогів)

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Система забезпечення якості освіти

Керівник закладу дошкільної освіти –
забезпечує функціонування внутрішньої системи
забезпечення якості освіти в ЗДО
(ст. 26 ЗУ «Про освіту»)

Органи місцевого самоврядування –
відповідають за забезпечення
якості освіти на відповідній території

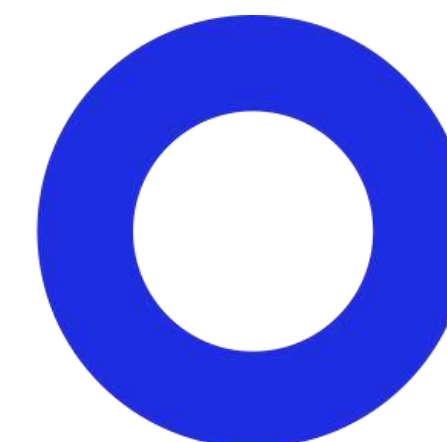
Державна служба якості освіти –
надає рекомендації, здійснює
інституційний аудит

Частина перша статті 1 Закону України «Про освіту»:

- **Якість освіти** - відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг.
- **Якість освітньої діяльності** - рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

Внутрішня система забезпечення якості освіти у ЗДО може включати: (ч. 3 ст. 41 ЗУ «Про освіту»)

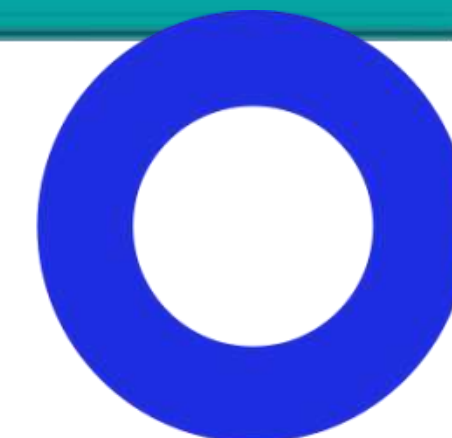
- ✓ стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти
- ✓ систему та механізми забезпечення академічної доброчесності
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти
- ✓ забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти
- ✓ забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти
- ✓ створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування

Освітнє середовище закладу дошкільної освіти

**Здобувачі дошкільної освіти.
Забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку, набуття нею життєвого соціального досвіду**

Фахова діяльність педагогічних працівників закладу дошкільної освіти

Управлінські процеси закладу дошкільної освіти

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

***Наказом Державної служби якості освіти
України від 10.09.2019 № 01-11/51-а***

утворено **робочу групу з розроблення проєкту Рекомендацій
щодо організації та функціонування у ЗДО внутрішньої
системи забезпечення якості освіти у складі 16 осіб
(члени *Всеукраїнської громадської організації «Асоціація
працівників дошкільної освіти»*, керівники закладів дошкільної
освіти, науковці, працівники органів управління освітою)**

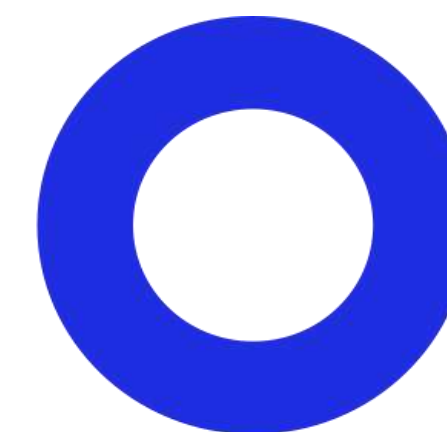
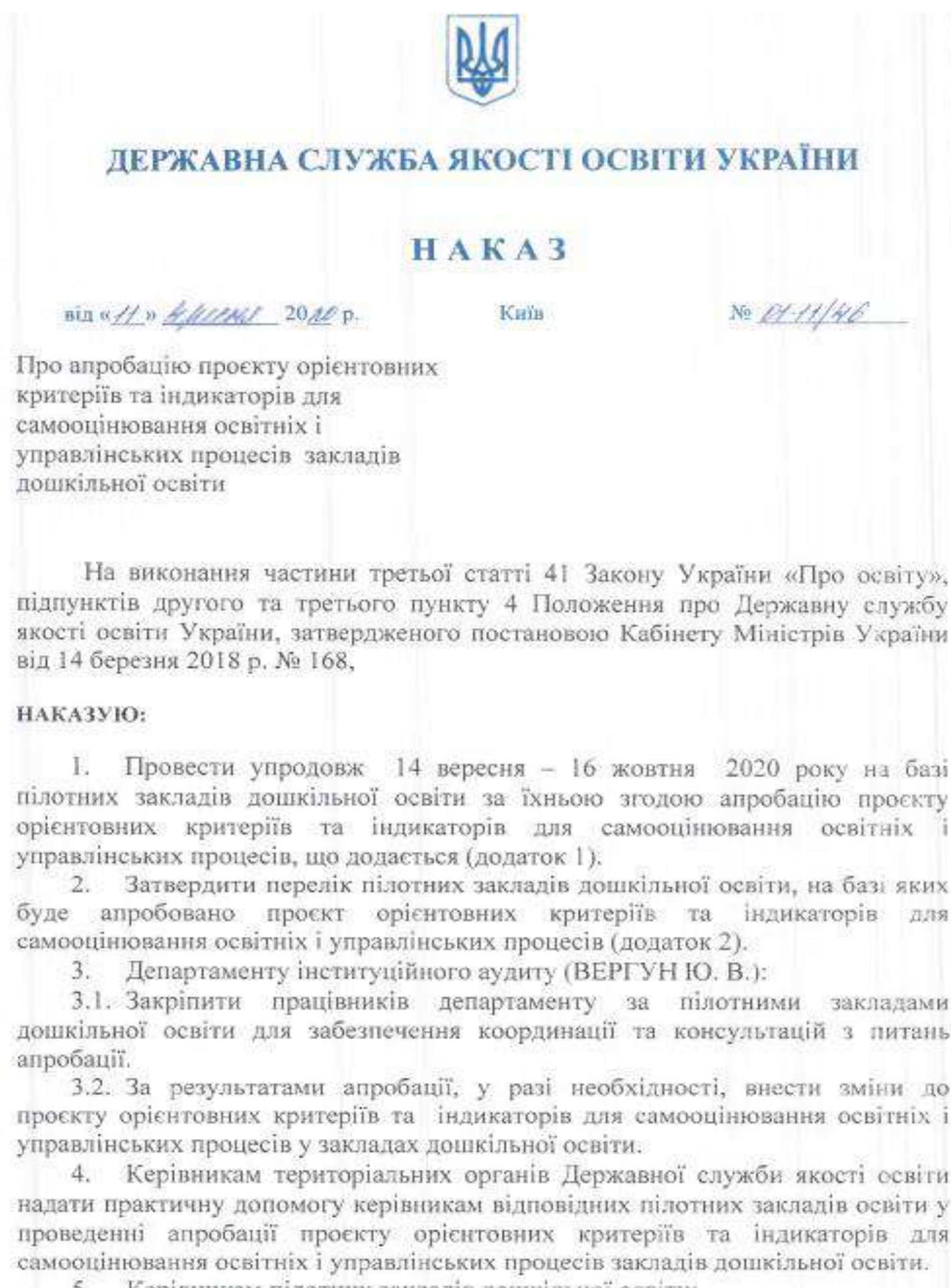

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Апробація орієнтовних критеріїв та індикаторів для самооцінювання освітніх і управлінських процесів у закладах дошкільної освіти (вересень – жовтень 2020 року)

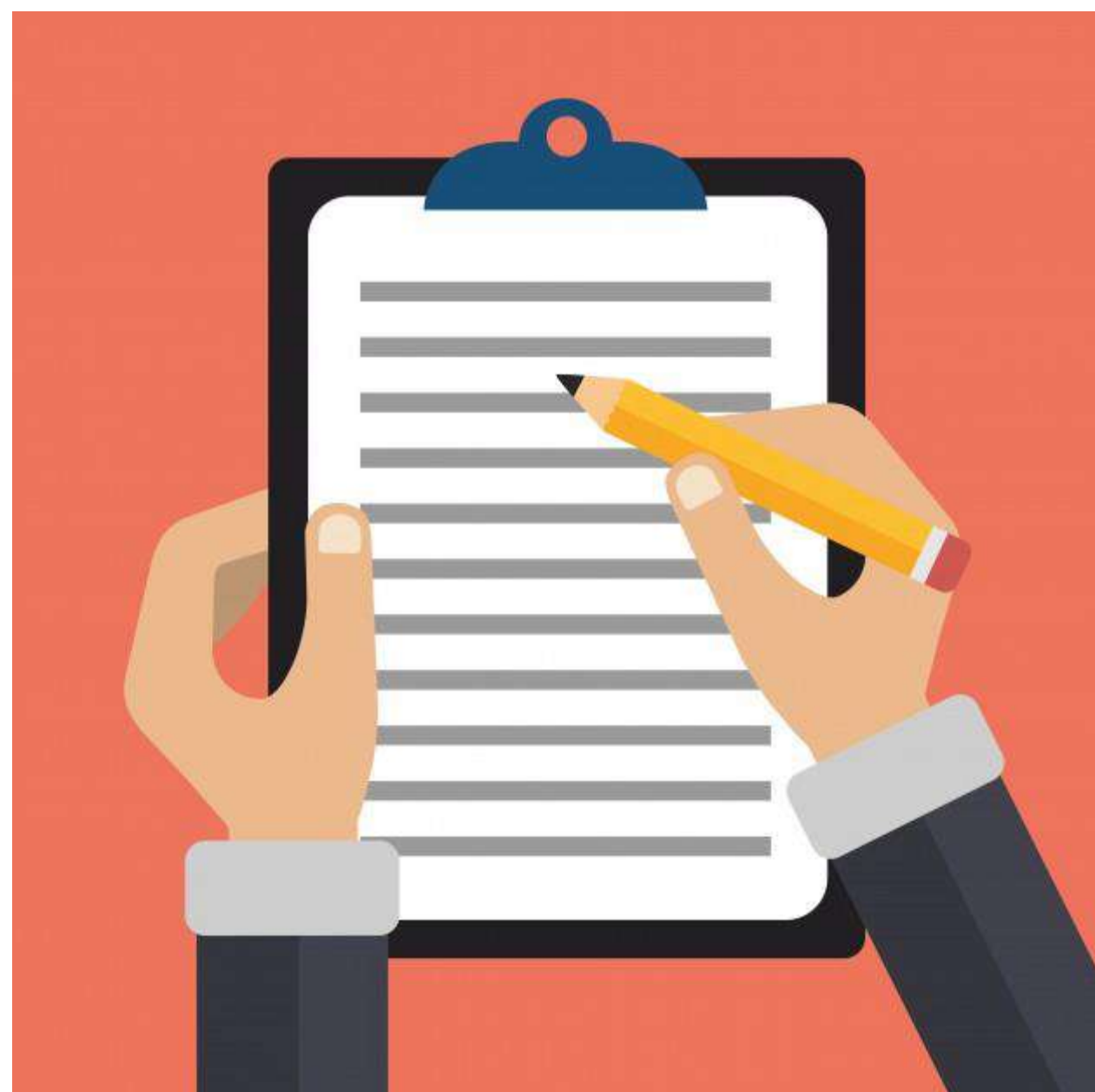
Проведено у 25 закладах дошкільної освіти
(у 23 регіонах окрім Луганської та Закарпатської областей)

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

*Наказом Державної служби якості освіти України
від 30.11.2020 № 01-11/71*

*“Про затвердження Методичних рекомендацій з
питань формування внутрішньої системи
забезпечення якості освіти у закладах дошкільної
освіти” передбачено, що
результати самооцінювання є **складовою річного
звіту** керівника закладу дошкільної освіти і мають
оприлюднюватись*

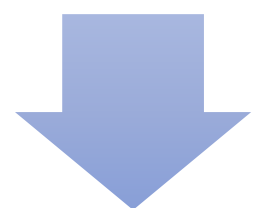

Орієнтовні критерії та індикатори для самооцінювання освітніх і управлінських процесів у ЗДО

14 вимог
(певні настанови, поради
щодо забезпечення якості
освітньої діяльності та якості
освіти)

38 критеріїв
(мірило, інструмент для
оцінювання окремих
компонентів)

73 індикатори
(показники,
що визначають зміст
критеріїв)

- 3 вимоги
- 9 критеріїв

Освітнє
середовище
закладу
дошкільної
освіти

- 4 вимоги
- 11 критеріїв

Фахова
діяльність
педагогічних
працівників
закладу
дошкільної
освіти

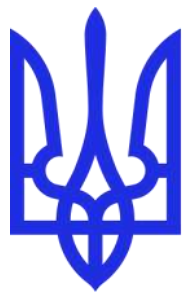
Здобувачі дошкільної
освіти. Забезпечення
всебічного розвитку
дитини дошкільного
віку, набуття нею
життєвого соціального
досвіду

- 2 вимоги
- 3 критеріїв

Управлінські
процеси
закладу
дошкільної
освіти

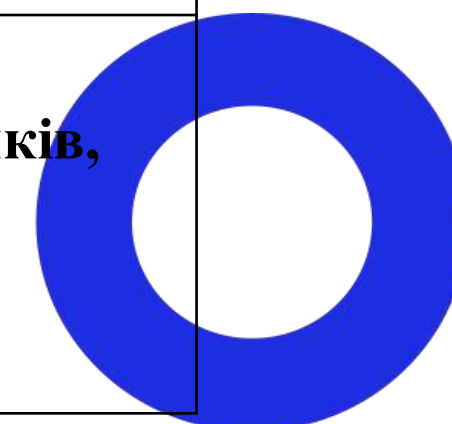
- 5 вимог
- 15 критеріїв

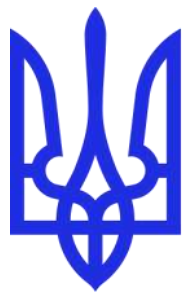

Орієнтовні критерії та індикатори для самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу дошкільної освіти

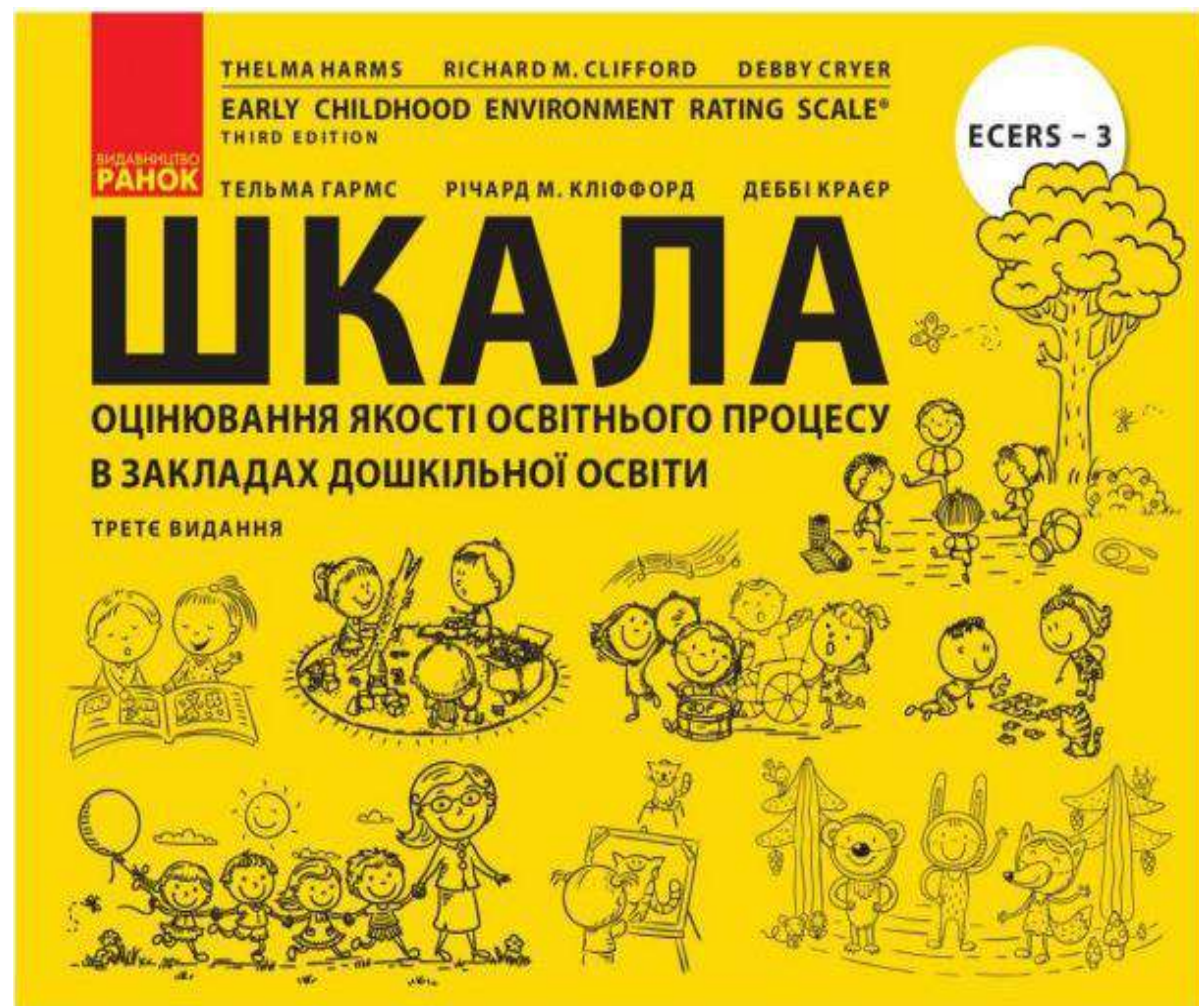
Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів у закладі дошкільної освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
I. Напрямок оцінювання «Освітнє середовище закладу дошкільної освіти»			
1.1. Створення комфортних, безпечних, доступних та нешкідливих умов розвитку, виховання, навчання дітей та праці	1.1.1. Будівлі, приміщення, споруди, обладнання і територія закладу дошкільної освіти є безпечними, доступними та комфортними	1.1.1.1. Улаштування території закладу дошкільної освіти та розташування основних приміщень є раціональним та безпечним	1.1.1.1. Спостереження (освітнє середовище)
		1.1.1.2. У закладі дошкільної освіти забезпечується архітектурна доступність території та приміщень будівлі	1.1.1.2. Спостереження (освітнє середовище)
		1.1.1.3. У закладі дошкільної освіти забезпечуються розумні пристосування для дітей з особливими освітніми потребами (у разі наявності таких дітей)	1.1.1.3. Спостереження (освітнє середовище). Опитування (анкетування батьків)
		1.1.1.4. У закладі дошкільної освіти облаштовані та використовується ресурсна кімната для проведення відповідних занять зі здобувачами дошкільної освіти з особливими освітніми потребами (у разі наявності)	1.1.1.4. Спостереження (освітнє середовище). Опитування (анкетування батьків, педагогічних працівників)
		1.1.1.5. У закладі дошкільної освіти забезпечується комфортний повітряно-тепловий режим, належне освітлення, водопостачання, водовідведення, опалення, прибирання території та приміщень, дотримуються санітарно-гігієнічні вимоги	1.1.1.5. Спостереження (освітнє середовище) Опитування (анкетування батьків, працівників, педагогічних працівників). Вивчення документації

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

ECERS – міжнародна методика з оцінювання дошкільного освітнього середовища, описана у форматі шкали, яка містить:

- 6 підшкал;
- **35 параметрів;**
- **468 індикаторів.**

Дослідження якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за методикою ECERS-3 в Україні організовує Український інститут розвитку освіти у партнерстві з Командою підтримки реформ МОН, Всеукраїнським фондом "Крок за кроком" та за підтримки ЮНІСЕФ в Україні.

Орієнтовні критерії та індикатори для самооцінювання освітніх і управлінських процесів ЗДО:

4 – напрями оцінювання;

14 – вимог;

38 – критеріїв;

73 – індикаторів.

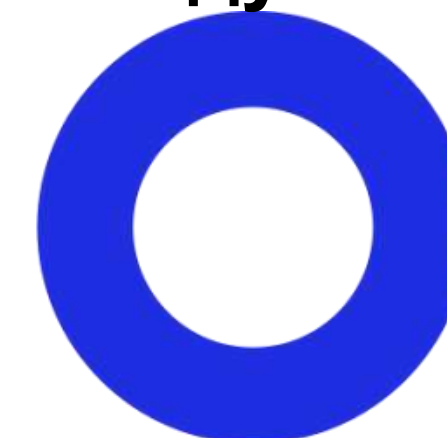
ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

ПІДШКАЛИ ECERS-3

1. Простір і вмеблювання: внутрішній простір, умеблювання для догляду, гри і навчання, облаштування групового простору для гри і навчання, місця для усамітнення, візуальне оформлення простору, пов'язане з дітьми, простір та обладнання для розвитку великої моторики.
2. Повсякденні практики особистого догляду: споживання їжі, туалетно-гігієнічні процедури, здоров'язбережувальні практики та безпека.
3. Мовлення та грамотність: допомога дітям у розширенні словника, заохочення дітей до мовлення, використання персоналом книжок у роботі з дітьми та заохочення дітей до користування ними, знайомство з друкованим текстом.
4. Види навчально-пізнавальної діяльності: дрібна моторика, мистецтво, музика та рух, кубики, рольова гра, природа/наука, математичні матеріали та види діяльності, математика у повсякденному житті, розуміння зображених чисел, сприяння прийняттю різноманітності та правильне використання технологій.
5. Взаємодія: нагляд за діяльністю, пов'язаною з великою моторикою, індивідуалізоване навчання й учіння, взаємодія персоналу з дітьми та між однолітками, дисципліна.
6. Структурування програми: зміна діяльності (переходи) та час очікування, вільна гра, загальногрупові діяльності: гра та навчання.

Напрями оцінювання

1. **«Освітнє середовище закладу дошкільної освіти»**
2. **«Здобувачі дошкільної освіти. Забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку, набуття нею життєвого соціального досвіду»**
3. **«Фахова діяльність педагогічних працівників закладу дошкільної освіти»**
4. **«Управлінські процеси закладу дошкільної освіти»**

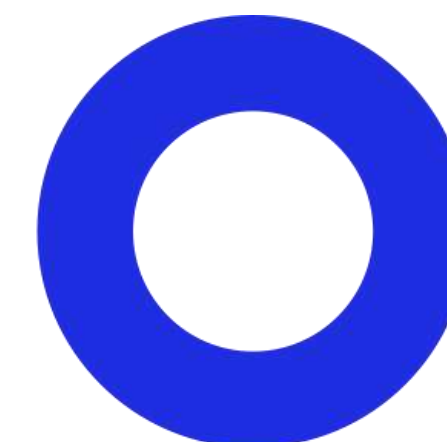

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Формуючи внутрішню систему, варто враховувати поняття та принципи щодо систем управління якістю, визначені Національним стандартом України ДСТУ ISO 9000:2015 (ISO 9000:2015, IDT) «Основні положення та словник термінів»

Принципи формування внутрішньої системи забезпечення якості дошкільної освіти:

1. Орієнтація на замовника (батьків або законних представників дітей), завоювання їхньої довіри

2. Створення умов для задіяння усіх працівників до досягнення цілей ЗДО:

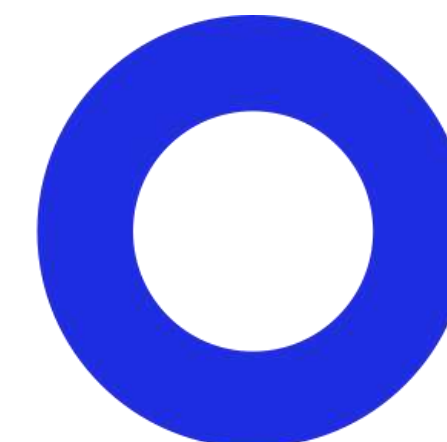
- інформування працівників про місію ЗДО, бачення, стратегію, політики та процеси;
- створення та підтримання спільних цінностей, справедливості та етичних моделей поведінки;
- формування культури довіри та чесності;
- заохочення до зобов'язання щодо якості в масштабі всього ЗДО

3. Взаємопов'язаність процесів діяльності ЗДО, які функціонують як цілісна система

4. Зорієнтованість на поліпшення показників освітнього процесу, підвищення задоволеності батьків або законних представників дітей

5. Прийняття рішень на підставі фактичних даних та розуміння причинно-наслідкових зв'язків та можливих непередбачених наслідків

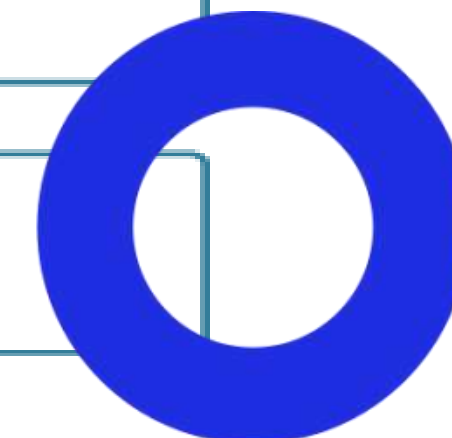
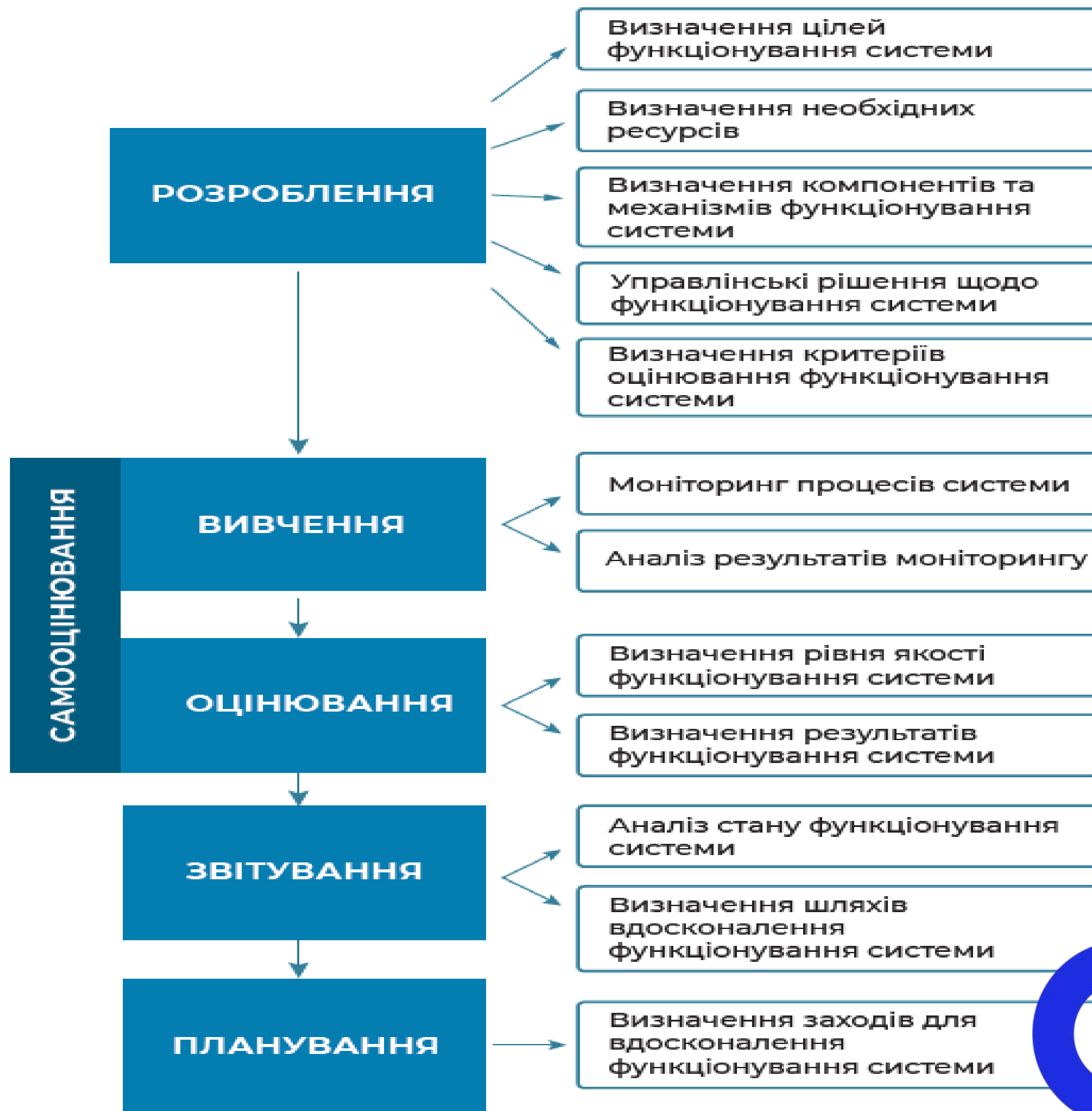
6. Взаємодія зі всіма своїми зацікавленими сторонами, щоб оптимізувати їхній вплив на дієвість ЗДО.

Етапи розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ЗДО

ВКЛЮЧАЄ:

- цілі внутрішньої системи;
- компоненти внутрішньої системи (окремої уваги потребує визначення стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти);
- періодичність і механізм самооцінювання

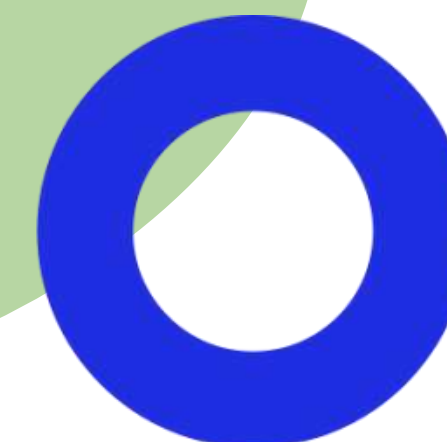
(ст. 41 ЗУ “Про освіту”)

Варто передбачити:

*Політику і процедури
вивчення освітньої
діяльності*

*Методи збору інформації,
інструментарій для
самооцінювання*

*Критерії та
індикатори для
самооцінювання
освітніх і
управлінських процесів*

Що потрібно узгодити з учасниками освітнього процесу для проведення самооцінювання:

Склад робочої групи

Самооцінювання: що вивчати і з якою періодичністю?

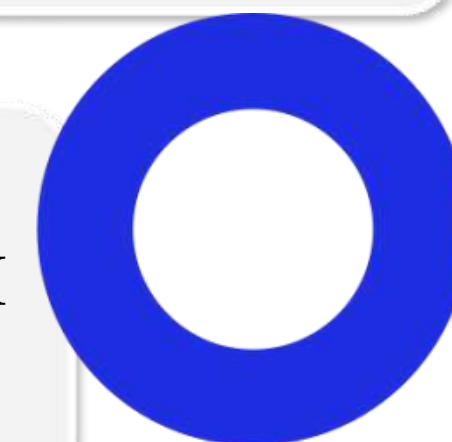
Кого залучати до процесу самооцінювання якості освітньої діяльності закладу?

У які терміни відбувається самооцінювання якості освітньої діяльності?

Узагальнення результатів вивчення освітньої діяльності закладу та визначення рівня її якості

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Моделі самооцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів

1. Щорічне комплексне самооцінювання з урахуванням завдань, визначених планом роботи ЗДО на рік та літній період або ж, у разі потреби, за всіма напрямками, що визначені в Орієнтовних критеріях

3. Комплексне самооцінювання перед початком роботи щодо розроблення програми розвитку ЗДО, як стратегічного документа (як правило, один раз на 3-5 років)

2. Щорічне самооцінювання за певними напрямками освітньої діяльності, а також періодичне комплексне самооцінювання перед щорічним звітуванням керівника ЗДО

Можлива модель самооцінювання

1 рік

(рік створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти)

- Комплексне самооцінювання за 4 напрямками

2 рік

- Самоцінювання за напрямом “Освітнє середовище закладу дошкільної освіти”

3 рік

- Самоцінювання за напрямом “Здобувачі дошкільної освіти. Забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку, набуття нею життєвого соціального досвіду”

4 рік

- Самоцінювання за напрямом “Фахова діяльність педагогічних працівників закладу дошкільної освіти”

5 рік

- Самоцінювання за напрямом “Управлінські процеси закладу дошкільної освіти”

6 рік

- Комплексне самооцінювання за 4 напрямками

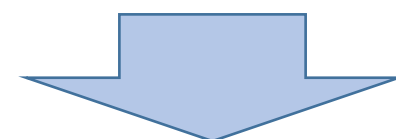

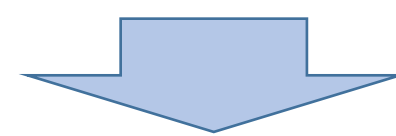

Кроки для проведення самооцінювання:

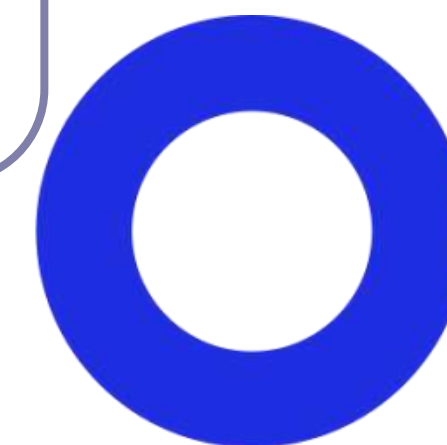
Збір та аналіз інформації

Узагальнення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів у ЗДО

Обговорення та оприлюднення результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів ЗДО

Методи збору інформації

Опитування
(інтерв'ю,
анкетування)

Спостереження
(освітнє
середовище,
організація
життєдіяльності
дітей)

Вивчення
документації

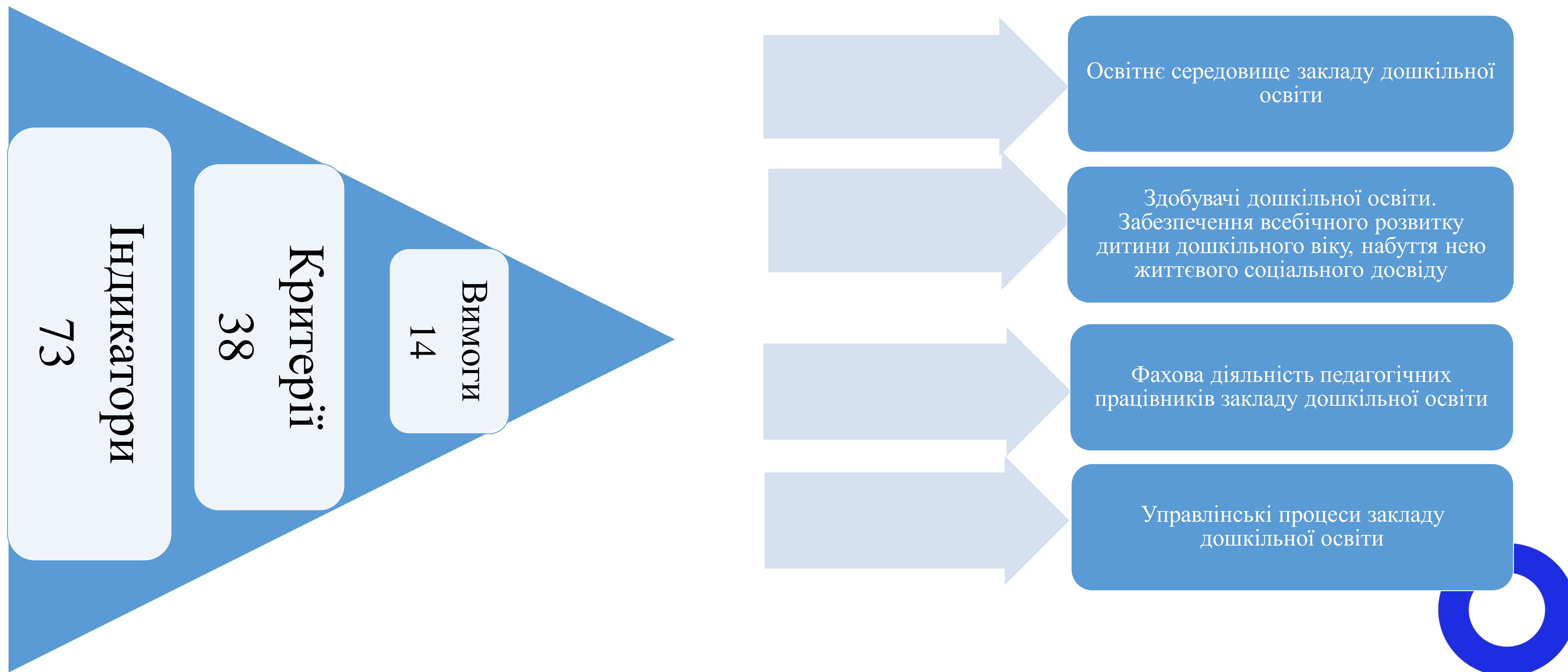

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Самооцінювання освітніх і управлінських процесів закладу дошкільної освіти

Рівні оцінювання якості освітньої діяльності

Високий (перший):

спостерігається у **всіх випадках**, описаних вербально, або у **76% – 100%** при математичному обрахунку

Достатній (другий):

спостерігається у **більшості випадків**, описаних вербально, або **51% – 75%** при математичному обрахунку

Вимагає покращення (третій):

спостерігається у **поодиноких випадках** або від **26% до 50%** при математичному обрахунку

Низький (четвертий):

випадки **не спостерігаються/норма законодавства не дотримується** або **до 25%** при математичному обрахунку

Орієнтовні рівні якості освітніх та управлінських процесів
для самооцінювання закладу дошкільної освіти

Рівні оцінювання якості освітньої діяльності ЗДО

Перший (високий)

Другий (достатній)

Третій
(вимагає покращення)

Четвертий (низький)

Напрямок оцінювання 1. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти

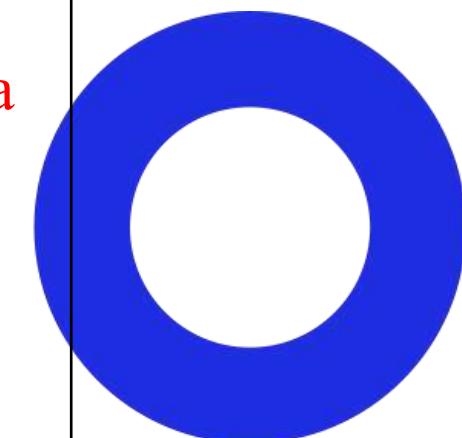
1.1. Створення комфортних, безпечних, доступних та нешкідливих умов розвитку, виховання, навчання дітей та праці

1.1.1. Будівлі, приміщення, споруди, обладнання і територія закладу дошкільної освіти є **безпечними, доступними та комфортними**. Територія та приміщення чисті й охайні. На території **відсутні** колючі дерева, кущі, гриби та рослини з отруйними властивостями, зазначені у відповідному Переліку. Уся територія ділянки закладу освітлюється у вечірній та нічний час. Щоденно здійснюється огляд території щодо її безпеки для освітнього процесу. Територія закладу **недоступна** для несанкціонованого заїзду.

1.1.1. Будівлі, приміщення, споруди, обладнання і територія закладу дошкільної освіти є **безпечними, доступними**. В основному територія та приміщення чисті та охайні. На території **відсутні** колючі дерева, кущі, гриби та рослини з отруйними властивостями, зазначені у відповідному Переліку. Територія ділянки закладу освітлюється у вечірній та нічний час. Щоденно здійснюється огляд території щодо її безпеки для організації освітнього процесу. Територія закладу **недоступна** для несанкціонованого заїзду.

1.1.1. Будівлі, приміщення, споруди, обладнання і територія закладу дошкільної освіти є **безпечними**. На території закладу є **нагромадження** сміття, будівельного матеріалу, опалого листя. На території є **поодинокі** колючі дерева, кущі рослини. Територія ділянки закладу **частково освітлюється** у вечірній та нічний час. Наявні **окремі пошкодження** цілісності огорожі території закладу, до якого є **доступ** сторонніх осіб і несанкціонованого заїзду транспорту. Приміщення закладу освіти **доступні** для сторонніх осіб.

1.1.1. Будівлі, приміщення, споруди, обладнання і територія закладу дошкільної освіти є **небезпечними та недоступні**. Територія закладу та/або приміщення – **занедбані та небезпечні** для учасників освітнього процесу. Територія **не огорожена** або **значна частина огорожі відсутня, доступна** для сторонніх осіб і несанкціонованого заїзду транспорту, **не освітлюється** у вечірній і нічний час, **наявні** гриби та рослини з отруйними плодами.

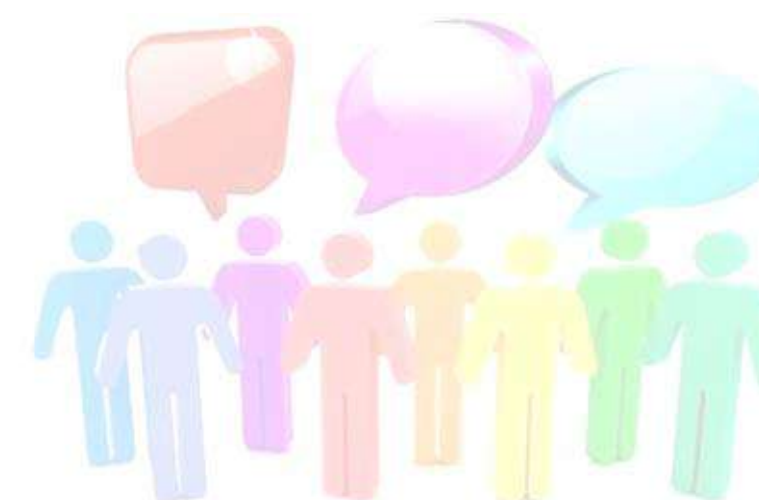
ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Обговорення результатів щорічного самооцінювання

Розглянуто та схвалено

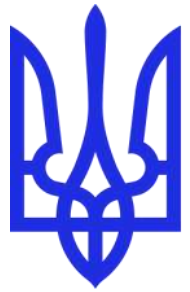
Обговорення

- визначення шляхів удосконалення освітніх і управлінських процесів
- розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти
- планування роботи на наступний навчальний рік
- внесення змін до стратегії розвитку закладу освіти
- прийняття інших управлінських рішень

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

Щорічний звіт про проведення самооцінювання освітніх і управлінських процесів

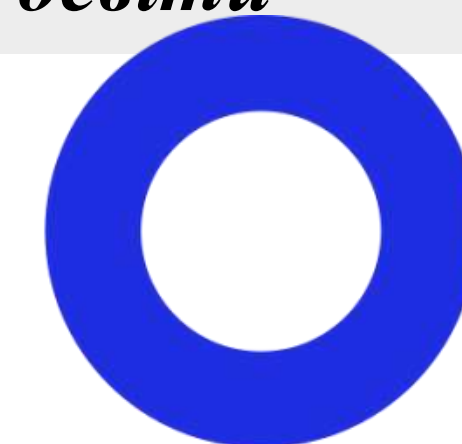
- Складова частина річного звіту керівника про діяльність закладу дошкільної освіти
- Оприлюднюється на сайті ЗДО (у разі його відсутності – сайті засновника)

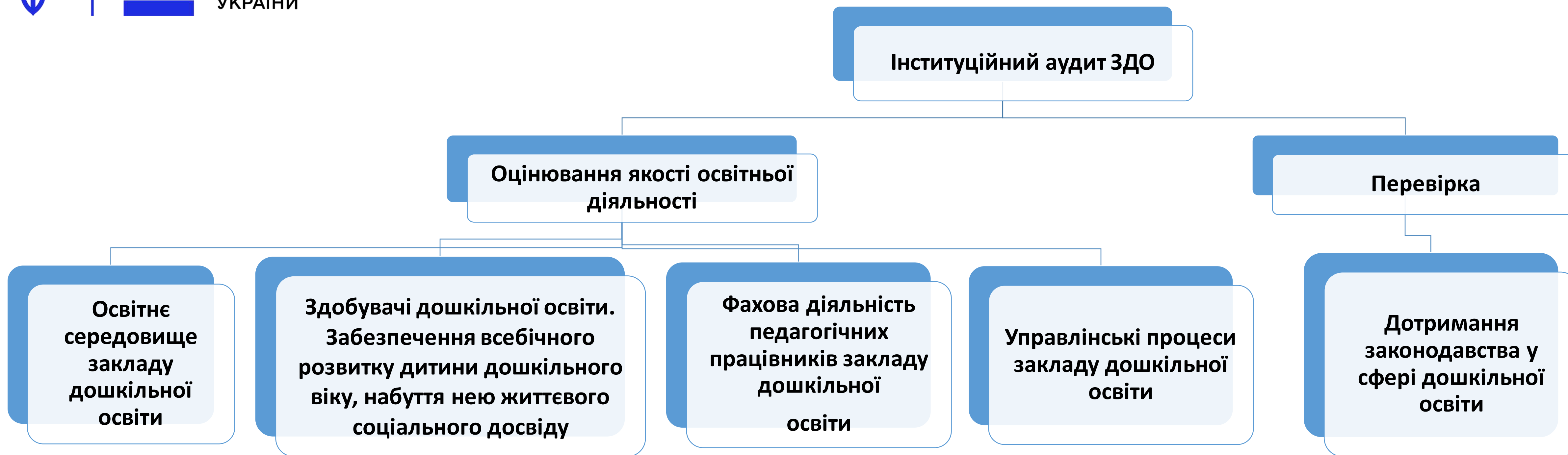
(частина друга статті 30 Закону України «Про освіту»)

Планування/визначення шляхів удосконалення

Педагогічна рада закладу дошкільної освіти:
має право ініціювати проведення позапланового інституційного аудиту закладу та проведення громадської акредитації закладу;
ст. 20 ЗУ «Про дошкільну освіту»

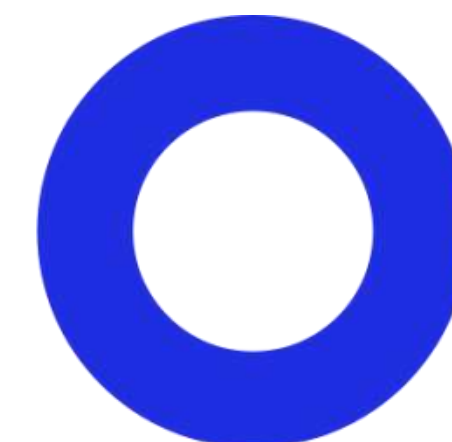

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

**Внутрішня
система
забезпечення
якості**

**Інституційний
аудит**

Подальші плани щодо розбудови внутрішньої системи забезпечення якості дошкільної освіти

Що далі?

Розроблення
онлайн-курсу

Проведення тренінгів
для керівників у
регіонах

Курсова перепідготовка
керівників у системі
післядипломної освіти

Проведення
позапланових
інституційних аудитів

**Порадник керівникам закладів дошкільної освіти
для допомоги закладам дошкільної освіти
у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності**

